

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

2009

Practicum, Ålands Landsbygdscentrum

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2009

VISION och verksamhetsidé.

”Vår VISION är en lönsam landsbygd där Ålands Hushållningssällskap bidrar med engagemang och kunskap”

Verksamhetsidé:

Ålands Hushållningssällskap skall tillhandahålla en, för lantbruksföretagaren, lönsam rådgivning och service inom områdena husdjursproduktion, trädgårdsodling och växtodling.

Verksamhetsidén uppnås genom egna personalresurser *, förmedling av kunskap och rådgivning, studieresor, kurser och projektarbeten.

* De egna personalresurserna innefattar ekonomirådgivare, ekologisk rådgivare, husdjursrådgivare, trädgårdsrådgivare och växtodlingsrådgivare.

RESULTATMÅL 2010

Vårt viktigaste mål är att genom rådgivning med hög kvalitet skapa förutsättningar för den åländske jordbrukaren att bedriva sitt lantbruksföretag med god lönsamhet.

En förutsättning för detta är att vi skapar attraktiva tjänster som är lönsamhetsskapande.

Under 2010 kommer, vid sidan av vår basrådgivning, ett större fokus att läggas på:

- Ekonomisk uppföljning. Produktionskostnadsanalys för olika grödor, t ex vall.
- ”Nya” grödor för Åland som kan vidareförädlas inom animalieproduktionen t ex åkerböna.
- Vallrådgivning med start vid sortval.
- Uppsökande rådgivning vid låga proteinhalter i vallanalyser (< 12% rp)
- Uppföljning av foderstater med ”en-dags utfodringskontroll”. (KoKompass)
- Uppstart av ”miljörådgivning” inom Greppa Näringen.
- Utveckla rådgivning, foder, till hästar.
- Utveckla rådgivning för frilandsodlade grönsaker, ev. i projektform.

INTERNA MÅL

Uppföljningsbrev, med förslag på åtgärder, efter **samtliga** rådgivningsbesök i fält.

Öka merförsäljningen genom förslag på kompletterande rådgivning, ex. ekonomisk uppföljning.

1. Verkställande direktörens översikt

1.1 Personal under året har varit:

Bäckman-Hägglund, Tina	Ekonomirådgivare
Danielsson, Tina	Mjölkgårdsrådgivare
Gabrielsson, Pernilla	Trädgårdsrådgivare, tjl
Isaksson, Josefin	Trädgårdsrådgivare, vik
Knutsson, Hans	VD
Lundberg, Kerstin	Husdjursrådgivare
Mattsson, Åsa	Seminör
Nylund, Henrik	Seminör
Regårdh, Joachim	Växtodlingsrådgivare
Wartiainen, Soile	Rådgivare ekologisk produktion

1.2 Styrelse under året har varit:

Ordinarie:	Suppleant:
Häggbloom Vidar, Vårdö	Gustavsson Carita, Hammarland
Klingberg Lena, Sund	Eriksson Tage, Jomala
Knutsson Hans, Eckerö. <i>Sekreterare</i>	Åkerblom Johan, Saltvik
Mörn Nicklas, Saltvik. <i>V ordf.</i>	
Sandell Bo-Erik, Finström. <i>Ordf.</i>	
Söderberg Harry, Finström	

Styrelsen har hållit 8 protokollförda sammanträden.

1.3 Hushållningssällskapets intäkter/kostnader.

Verksamhetsbidrag från Ålands Landskapsregering har erhållits med 281 000€ (inkl. seminverksamheten) därtill kommer övriga bidrag om 21 160€. Förrättningsintäkter och övriga intäkter uppgick till 182 163€, vilket är en ökning med 35 % jmf. med föregående år. Årets resultat blev – 5 677€ vilket är bättre än budgeterat resultat om – 7 188€. Årsresultatet belastas med en kostnadsföring av immateriella tillgångar om 1 200€.

Seminföreningens verksamhet införlivades i Hushållningssällskapets verksamhet/ekonomi fr.o.m. 1 januari 2009. Till seminverksamheten erhöles ett bidrag från Landsskapsregeringen om 26 000 €. Förrättningsintäkterna var 108 408€ och årets resultat blev 1 300€.

1.4 Medlemsavgifter 2010.

Medlemsavgifterna för 2010 är enl. nedan:

Medlemmar som under 2009 har köpt tjänster för ≥300 € exkl. moms (seminjänster och kokontrolltjänster undantagna) är automatiskt medlem för 2010. Möjlighet ges till att avstå medlemskapet.

Övriga kan bli medlemmar i Ålands Hushållningssällskap för en avgift om 30€ per år.

Medlemsförmåner

- Möjlighet att påverka och delta i utvecklingen av rådgivningen
- Rätt att delta och använda sin rösträtt på årsmötet, t.ex. val av styrelse, budget, verksamhetsplan, medlemsavgifter.
- Medlemsavgiften avdragsgill i beskattningen för lantbrukare/landsbygdsföretagare
- Olika förmåner som styrelsen årligen kan fastställa

1.5 Resultatavtal med Landskapsregeringen

Ålands Hushållningssällskap r f fungerar som "takorganisation" för Ålands Fåravelsförening r f, Föreningen Ålandsfåret r f, Andelslaget Ålands Maskinring, Ålands Fiskare r f samt Ålands Fiskodlarförening r f.

Februari 2010.

Hans Knutsson
VD

Vallfoder, en viktig resurs i utfodringen.

2. Verksamheten

2.1 Allmänt

Landskapsregeringens bidrag blir en allt mer minskande andel av Hushållningssällskapets omsättning vilket också ställer krav på att våra rådgivare ökar de försålda timmar. I samband med detta måste också våra kunders förståelse för att den framtida rådgivningen och servicen kommer att, till en större del, betalas av den enskilde kunden öka. En anledning till att Hushållningssällskapets måste "vässa" sin kompetens för att vara en attraktiv och lönsam samarbetspartner. Internt har vi, med hjälp av utomstående konsult, under året arbetat med vår vision och vår förmåga att kommunicera både internt och externt. Vidare har rådgivarna deltagit i flera kurser och konferenser för att inhämta den senaste kunskapen.

Hushållningssällskapet arbetar också med att bli mer "synligt" förutom i LandsbygdsNytt har vi haft artiklar i Tidningen Näringsliv samt i Landsbygdens Folk.

Ålands Hushållningssällskaps roll som "takorganisation" för övriga aktörer inom primärnäringen har bl. a resulterat i att vi tillsammans med Miljöbyrån och Ålands Fiskodlarförening deltar i ett projekt med storskalig odling av blåmussla i åländska vatten. Odlingen beräknas ge en årlig fångst om 50 000 kg blåmussla. Främst i miljöns tjänst genom bortförande av kväve och fosfor från åländska vatten men också som en resurs i t ex foder för fjäderfä och fisk men också som jordförbättringsmedel.

Miljön är och blir en alltmer viktig fråga och kommer att påverka den framtida produktionsrådgivningen. Som ett led i detta har vi påbörjat att inhämta kunskap för att vara en naturlig samarbetspartner då riktade miljöåtgärder skall genomföras i fält.

2.2 Ekonomirådgivning

Huvuddelen av ekonomirådgivarens arbete har varit fokuserat på investeringsasökningar. Rådgivaren har också deltagit i Övervakningskommittén för Ålands Landsbygdsutvecklingsprogram 2007-2013.

Rådgivaren är huvudansvarig för Hushållningssällskapets rådgivning i samband med stödrådgivningen.

Arbete pågår med att erbjuda ekonomisk uppföljning i samband med övrig rådgivning.

Ekonomirådgivaren har deltagit vid enskilda ERFA-gruppsträffar med övriga rådgivare. Främst har då ekonomiska frågor men även management varit huvudtema.

2.2 Husdjursrådgivning

Att seminverksamheten nu är en del av Hushållningssällskapets verksamhet har också inneburit att semin och fruktsamhetsfrågor blivit mer vanliga i vår husdjursverksamhet. En avelsdag anordnades vid Ålands Landsbygdscentrum under januari månad. Seppo Niskanen och Sonja Gerke från FABA informerade om de senaste rönen inom avelsarbetet och vilka tjurar som nu var aktuella.

Emä Honkaharjun Vienna ET

Under våren genomfördes en studieresa till FABAs anläggning i Pieksemäkki.

Hushållningssällskapet har på uppdrag av ÅCA/ Ålandsmejeriet arbetat med mejeriets kvalitetsfrågor och, på uppdrag, genomfört gårdsbesök. Vid gårdsbesöken har mejeriets/besättningens egenkontrollprogram kontrollerats. För att underlätta för djurägarna tog Hushållningssällskapet kontakt med VÄXA, Halland och med deras hjälp startade renovering av foderbord och mjölkkrumsgolv i besättningar som på det sättet ville säkra fortsatt leverans av högkvalitativ mjölk till ÅCA/Ålandsmejeriet.

För kontroll av mjölkmaskinanläggningar har vi under året kunna erbjuda tjänster från Svenska Husdjur till intresserade djurägare.

För att serva djurägarseminörerna har Kajsa Karlsson, Uppsala, anlåtats för fortbildning.

Förebyggande djurhälsovård är en tjänst som 8 djurägare deltagit i under året. Vi anlitar veterinär Ola Schultzberg, Malmköping för dessa uppdrag.

Hästar och hästhållare ökar på landsbygden och för att kunna erbjuda den kundgruppen något "matnyttigt" anlätade vi Eva Dahlström, Oberoende foderråd, Örebro. Eva höll kurs för drygt 30 deltagare på ämnet "Hästutfodring" samt en kursdag "Vall till avsalu" för ca 15 deltagare.

Under maj månads togs prover för skördetidsprognoser på 5 gårdar på fasta Åland. 3 prover togs ut per gård. Analyserna utfördes hos Valio Artturi och samtliga mjölkproducenter fick resultatet via sms. En tjänst som var mycket uppskattad.

Eva Dahlström

2.2.1 Kokontrollresultat för 2009.

Åland

Antal besättningar	43
Koantal	1481
Medelkoantal	34,2
Medelproduktion	9295 kg mjölk
Medelproduktion, ECM	9515 kg
Fett %	4,18
Kett kg	389
Protein %	3,43
Protein kg	319

I jämförelse med föregående kontrollår ökade produktionen med 289 kg mjölk i genomsnitt på de åländska mjölkgårdarna.

Kokontrollresultat 2008.

Område	Mjök kg	Fett kg	Fett %	Protein kg	Protein %	Kor per gård	Kg mjök jmf föreg. år.	Kg ECM 2008
Lappland	9336	374	4,0	317	3,39	22,8	58	9322
Finska Hushållningssällskapet	9270	393	4,24	324	3,49	34,7	113	9599
Åland	9295	389	4,18	319	3,43	34,2	289	9514
Norra Savolax	9128	379	4,15	314	3,45	26,7	63	9324
Hela Finland 2009	8840	368	4,16	303	3,43	27,8	87	9027
Hela Finland 2008	8753	369	4,22	302	3,45	26,2	-42	9016
Hela Finland 2007	8795	306	4,2	306	3,47	24,6	156	
Hela Finland 2006	8639	361	4,17	297	3,44	23,4	212	

2.2.2 Semin

Totalt antal ins. 2009	Jmf. med 2008. %	Antal 1:a ins. 2009	Jmf. med 2008. %	Varav antal 1:a ins djurägare 2009	Jmf. med 2008. %
3726	+4,5	1951	+0,7	345	+27,8

Av tabellen framgår att antal mjölkdjur på Åland är konstant, knappt 2000 st. Andelen som semineras av djurägare ökar. En utveckling som vi kan förmoda ökar kraftigt de närmsta åren och som då kommer att ställa stora och delvis nya krav på den seminverksamhet som bedrivs i Hushållningssällskapet regi.

2.3 Växtodlingsrådgivning

Efter en första introduktion under 2008 fortsatte odlingen av majs på Åland och under 2009 odlades ca 30 ha. Intresset har varit ökande och en majs kurs genomfördes under april månad.

Miljöfrågan är aktuell på många plan och även inom maskinanvändningen varför en kurs i eco-driving genomfördes under oktober månad. En kurs som genomfördes tillsammans med ekonomirådgivaren.

Ett flertal kurser genomfördes som en del i pågående miljöstödsprogram.

2.4 Trädgårdsrådgivning

Trädgårdsrådgivningen under år 2009 har fortsatt med inriktning på olika baspaket för frukt och bär, samt för grönsaker på friland och i växthus. Trädgårdskonsumenten Pernilla Gabrielsson har varit mammaledig under våren och hösten 2009, som vikarie arbetade hortonom Josefin Isaksson. Under året har ett flertal artiklar publicerats av rådgivaren i branschtidningarna, en kursdag för fruktodlare har ordnats i februari och en studieresa för växthusgrönsaksodlare till Närpes gick av stapeln i slutet av maj. Dessutom har rådgivaren deltagit i den Nordiska Frukt- & Bärkonferensen i Ystad i början av mars.

Rådgivningen till fruktodlarna har främst koncentrerats på kontroll av feromonfällor under våren och sommaren, mognadstester på hösten och gårdsbesök under hela säsongen. Genom att hänga upp och regelbundet kontrollera feromonfällor för t ex rönnbärsmal och äpplevecklare får odlarna möjlighet till en individuell rådgivning gällande förekomst och bekämpning av skadedjuret i fråga.

Grönsaksodlarna på friland har bland annat "blivit serverade" regelbundna besök på skiftena, där man kontrollerat markens fukthalt, temperatur, ledningstal, surhet (pH) och nitrathalt. På basen av mätningarna har odlarna sedan fått individuella råd gällande bland annat övergödning och bevattning.

Under säsongen 2009 har även rådgivningen till grönsaksodlarna i växthus utvecklats.

2.5 Ekologisk rådgivning

Rådgivningen har varit inriktad på information om den ekologiska odlingens förutsättningar på Åland. Efterfrågan på ekologiska produkter ökar och därmed behovet av information. Ekologiskt odlarbrev har utkommit med 6 nummer till ca 30 odlare.

2.6 Stödrådgivning

Samtliga rådgivare deltog i arbetet med stödansökningar under april månad. Totalt hade vi 235 kunder och totalt såld tid var 469 timmar vilket blir i genomsnitt 2 timmar per kund.

3 Kursverksamhet

Under året har följande kurser/aktiviteter anordnats:
(Kurserna är genomförda med egen personal om inget annat anges)

	<u>Tidpunkt</u>	<u>antal delt.</u>
Avelsdag för mjölkproducenter	januari	10
Grundkurs i ekologisk produktion, 5 dagar	februari	8
Fruktodlarkurs/minimässa	februari	35
Miljöstöds kurs	mars	15
Sprutförarkurs	mars	10
Förebyggande djurhälsovård , Ola Schultzberg		
Svensk Mjölk	jan-mars	8 besättningar
Test av mjölkmaskiner, Lars Andersson		
Svenska Husdjur	jan-mars	2 besättningar
Fortbildning djurägarseminörer, Kajsa Karlsson	jan-mars	2
Hästutfodring, Eva Dahlström, Oberoende foderråd	januari	33

	<u>Tidpunkt</u>	<u>antal delt.</u>
Vall för avsalu, Eva Dahlström, Oberoende foderråd	januari	14
Majskurs	april	10
Renovering av foderbord och mjölkrumsgolv, VÄXA Halland	september	3 gårdar
Eco driving, Christer Johansson, LRF Konsult	oktober	14
Kalvhälsa, kurs för avbytare	november	7
Växtskyddskurs	november	14
Växtskyddskurs	december	24
ERFA grupper, växtodling. 4 grupper		26
ERFA grupp, husdjur/ekonomi		6

4 Studieresor

Hushållningssällskapet anordnade under året följande studieresor:

	<u>Tidpunkt</u>	<u>antal delt.</u>
Mjölkföretagardag i Kalmar	januari	5
Avelsdag i Pieksämäkki	februari	7
Nordisk frukt- och bärkonferens, Ystad	mars	4
Växthusodling, Närpes	maj	6
Brunneby Lantbrukardag	juli	21
Ekologisk fruktodling i Danmark	augusti	2

5 Intern utbildning

Under året har rådgivarna vidareutvecklats genom egen utbildning via fackpress/litteratur samt att delta i konferenser och studieresor inom sitt ämnesområde.

Utbildning inför stödrådgivning	Helsingfors
Resultatanalys	SLF, Helsingfors
Mjölkföretagardag, 1 dag	Svensk Mjolk, Kalmar
Djurhälso- och utfodringskonferens, 2 dagar	Svensk Mjolk, Uppsala
Greppa Näringen 3 olika kurstillfällen	Alvesta, Nässjö och Skövde
Rådgivarträff, ekonomi	Åbo
Säkert Bondförnuft, 3 tillfällen	Uppsala
Optimeringsprogram, mjölkproduktion	ÖSL, Vasa
EAAP, European Federation of Animal Science, 3 dagar	Barcelona, Spanien

Under perioden 1 – 3 september genomfördes en personalresa för hela personalen förlagd till Sverige, Östergötland och norra Småland. Studiebesökens inriktning var:

- Mjolk- och köttproduktion
- Gurka och kålrotsodling
- Sötkörsbär
- Vindkraft och kvävedammar

*Haverlanda gård,
Linköping.
Kålrot 25 ha. Växtföljd 8 år
– samverkan med grannar
– förfruktsvärde.
"Försörjer" ICA Sverige
med kålrot.*

6 Mottagna besöksgrupper

Växthuskonsulenter från Finland, 12 deltagare

20-21 april

7 Öppna Gårdar/Skördefesten

Vid årets arrangemang med Öppna Gårdar och Skördefest deltog Hushållningssällskapets rådgivare vid Öppen Gård hos Åsa och Mikael Pellas, Nästgård, Godby. Hushållningssällskapet bistod med fakta och kunskap kring frågor rörande mjölkproduktion. Dessutom fungerade Hushållningssällskapets personal som guider vid rundvandring i stallet där mjölkningsroboten var en huvudattraktion. Under 2 dagar slussades ca 1300 personer genom stallarna.

Samtliga besökare informerades om gården.

Uppskattad foderutställning

8 Övriga organisationer under Hushållningssällskapet.

8.1 Ålands Fåravelsförening r f

Ålands Fåravelsförening r.f.

Rådgivning

Den grundläggande fårrådgivningen har skötts av Kerstin Lundberg på Hushållningssällskapet.

Viss rådgivning köptes även in av Titti Strömne, Sverige.

Aktiviteter under 2009

- samskickning av ull
- samskickning av skinn
- kurs i styckning samt tillagning av lamm med Börje Björklund
- charkkurs med Sivert Rosenholm

Kontinuerlig verksamhet under året

- intressebevakning av näringen
- utgivning av medlemsbladet Fårnytt med 4 nr/år
- sambeställning av fårtillbehör efter önskemål
- uthyrning av klippstol, våg mm
- hålla hemsidan uppdaterad med aktuell information
- upprätthållande av fårregister (Hushållningssällskapet)

8.2 Föreningen Ålandsfåret r f

Axplock ur verksamheten under år 2009

Föreningen Ålandsfåret rf arbetade med databasen och rådgivningen omfattade alltsammans 84 besättningar varav 34 finns på Åland och resten på finska fastlandet.

Viktiga arbetsområden under året har varit avelsplanering samt diskussioner och arbete för utvecklingen av databasen för Ålandsfåret. Man har även arbetat för mera samarbete mellan de Föreningen Ålandsfåret rf och Ålands Fåravelsförening rf.

Under året fick man del av ny forskning som placerar Ålandsfåret bland de allra äldsta fårraserna som har kommit till Europa, med anor från över 10 000 år bakåt. Ålandsfåren hör dessutom till de mest ursprungliga av dem som idag finns kvar av dessa urgamla fårstammar. En uppdaterad broschyr om rasen trycktes under hösten.

Även en kalender för år 2010 har tryckts och sålts till förmån av föreningen. Två nummer av föreningens nya medlemsblad trycktes och distribuerades under året. Intresset för Ålandsfåret har stigit stadigt under de senaste året och numera finns det ca 1000 lammande tackor bokförda i databasen över Ålandsfåret, vilket innebär en fortsatt ökning.

8.3 Ålands Fiskare r f

Allmänt

År 2009 var föreningens 82 verksamhetsår sedan starten som Ålands fiskarförening 1927. Ålands fiskare r.f. är en ideell bransch och intresseorganisation för yrkes- och binäringsfisket på Åland.

Föreningens verksamhet styrs i hög grad av samarbetsavtalet med landskapsregeringen, via hushållningssällskapet Pro Agria. Dessutom innehar Ålands fiskare r.f. ett ansvar för utvecklandet av fiskerinäringen genom sin position som bransch och intresseorganisation.

Föreningen hade under året 81 betalande medlemmar.

Som enda anställd av Ålands fiskare r.f. har Fredrik Lundberg verkat, som verksamhetsledare med ansvar för föreningens dagliga verksamhet, åtaganden, projektverksamhet och skötsel av föreningens anläggningar och affärs och driftsverksamhet.

Föreningens kansli är beläget i Korrvik fiskehamn, som även föreningen sköter om, via sitt helägda dotterbolag Fiskehamn Åland AB.

Ålands fiskare r.f. arbetar med olika aktuella frågor i enlighet med överenskommelsen enligt uppgjort avtal med Hushållningssällskapet och landskapsregeringen.

ÅF informerar kontinuerligt fiskarkåren om aktuella händelser i branschen såväl regionalt som i nationellt respektive EU-perspektiv till de delar det är relevant för branschens framtid och utveckling. Föreningen bistår även vid behov myndigheterna för att informera berörda företag om olika beslut och ageranden.

Ålands fiskare informerar allmänheten om fiskets betydelse som näring samt om fisket som yrke. Informationsarbetet sköts genom dags- och branschtidningar, medlemsbrev, hemsida, direktkontakt med medlemssammanslutningar samt genom deltagande i allmänna informationstillfällen som t.ex. branschmässor.

Ålands fiskare eftersträvar en långsiktigt hållbar utveckling av fisket och tar initiativ till åtgärder som förbättrar infrastrukturen kring fisket och kvaliteten på fisken.

ÅF bistår LR vid uppföljning och insamlingen av uppgifter kring fisket samt fungerar som remissinstans i ärenden som berör fisket.

Projektverksamhet

Ålands fiskar r.f. bedriver en stor del av sin verksamhet i projektform, oftast med stöd av strukturplanen för den åländska fiskerinäringen. Under 2009 har följande projekt varit aktiva.

Pro Kala r.f. Marknadsföring av fisk som livsmedel

Marknadsföringsprojekt för att stimulera fisk som livsmedel

Push Up 3

Projekt för att utveckla och dokumentera sälsäkra redskap

Fiskehamn Åland AB

Drift och verksamhet i Korrvik Fiskehamn.

Våtmarker för fiskproduktion

Grundandet av våtmarker i fiskproducerande syfte

8.4 Ålands Fiskodlarförening r f

Verksamhetsförutsättningar och statistik

Odlingsåret har varit gynnsamt med endast måttliga sjukdomsutbrott trots varma sommartemperaturer och en ovanligt kall vinter. Veterinärservicen har dock försämrats sedan fiskhälsoveterinärstjänsten vid ÅMHM varit vakant sedan juli på grund av budgetnärskärningar .

Produktionsbortfall på grund av sälskador har minskat något tack vare förebyggande åtgärder, men är fortfarande ett problem som innebär ett ekonomiskt bortfall för de drabbade, då något ersättningssystem inte tagits i bruk av landskapsregeringen. Höga foderpriser och konkurrens med den norska importen av lax och regnbåge är påfrestande, främst för de mindre företagen. Regnbåge är fortsatt den enskilt dominerande produktionsarten, sikproduktionen står för en betydligt mindre andel. Medelpriserna ökade något för både regnbåge och sik. Prisnivåerna för regnbåge varierar kraftigt under året och var som lägst i januari (då importen från Norge också var hög). Efterfrågan har varit särskilt god för siken, med högre och jämnare prisnivåer som följd.

Statistik fiskodling 2009

Försäljning av matfisk (kg)	4 526 703
Förstahandsvärde (milj. €)	14,9
Antal verksamma företag	10
Antal produktionsenheter	29
Sysselsättning (heltidstjänster)	76

Löpande verksamhet

Föreningen fungerar som informationskanal mellan företagen, myndigheter och andra berörda parter såsom media, samt bistår vid behov enskilda medlemmar med olika uppdrag, råd och hjälp. Detta arbete omfattar bland annat utlåtande och information kring ny lagstiftning, skrivelser riktade till myndigheter och media, förhandlingar och administration kring det gemensamma miljökontrollprogrammet, projektledning och (mot avgift) sammanställa material och ge utlåtande vid tillståndsansökningar.

Föreningen driver och deltar kontinuerligt i aktuella projekt som syftar till att skapa förbättringar för miljön, fiskhälsan och förbättrade verksamhetsförutsättningar för fiskodling. Under verksamhetsåret har föreningen bland annat deltagit i ett forskningsprojekt utfört av Åbo Akademi kring fisksjukdomen Henneguya. Föreningen deltar också tillsammans med fiskeribyrån och miljöbyrån i en samrådsgrupp för fiskodling, med syfte att utarbeta hållbara utvecklingsmöjligheter för fiskodlingsnäringen. Samarbetsprojektet med miljöbyrån och Hushållningssällskapet kring musselodling på Åland har fortsatt under året och planer finns nu för en större pilotanläggning på Seglinge under 2010.

8.5 Ålands Maskinring, andelslag

Andelslaget Ålands Maskinring har under verksamhetsåret 2009 minskat antalet medlemmar från 182 till 179 st. Orsaken är att medlemmar upphört med jordbruket.

Under 2009 steg omsättningen på förmedlingar med 18 % från 414 984 € till 488 585,30 € exkl. moms, vilket gav 7 683,03 € i provisioner. Cirka 9 % (42 091,09 €) av omsättningen är sk externa jobb, dvs till kunder utanför jordbruket. Maskinsamverkan via ÅMR har blivit ett starkt alternativ för att öka jordbrukets lönsamhet, antingen genom inkomster från entreprenadkörning eller genom färre maskiner och lägre kostnader.

Fördelning av arbetsuppgifter hos jordbrukskunder efter omsättning:

Gödning, bekämpning	35%
Ensilering, balning, plastning	22%
Jordbearbetning	12%
Slätter	12%
Sådd	8%
Tröskning	6%
Foderförmedling	6%

Medlemskapet i den svenska takorganisationen Sveriges Maskinringar ger fortfarande ett positivt erfarenhetsutbyte. MR Sverige beslutade under 2009 att utveckla sin verksamhet med en heltidsanställd koordinator på riksnivå.

Maskinringens prislista trycktes som bok. Detta finansierades med annonsförsäljning till företag i branschen.

ÅMR deltog på skördefesten och demonstrerade vedframställning. Intresset var stort då maskinen var igång, men om det leder till mera jobb för medlemmarna är osäkert.

I oktober arrangerades en kurs i ekonomisk traktorkörning tillsammans med Hushållningssällskapet. Deltagarna fick teoriundervisning och gjorde praktiska övningar med plöjning och transportkörning. Resultaten visade att man med några enkla åtgärder kan sänka bränsleförbrukningen upp till 20%.

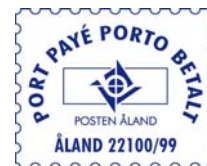
9. Ekonomi, Ålands Hushållningssällskap.

RESULTATRÄKNING		År 2009, euro
Försäljning		290 572
Sålda tjänster ÅCA		21 160
Totala intäkter		311 732
Sa personalkostnader		-363 480
Avskrivningar		-6 062
Sa inköpskostnader		-79 996
Sa övriga kostnader		-149 192
Sa kostnader		-598 729
Sa investerings- o finans verk		308
Extraordinära poster		-213
Erhållna bidrag		281 000
RESULTAT		-5 677
BALANSRÄKNING		
Sa materiella tillgångar		8 133,02
Sa placeringar		4 000
Sa bestående aktiva		12 133,02
Sa fordringar		54 726,08
Sa finansiella värdepapper		163 118,63
Kassa, bank		86 022,47
Ernst Johanssons minnesf.		4 196,66
Sa rörliga aktiva		308 063,84
Sa aktiva		320 196,86

10. Indikatorer

	Antal	Timmar	Antal deltagare
Stödrådgivning	235	469	
Investeringsstöd	24	84	
Generationsskiften	0		
Gårdsbrukets ekonomi	55	110	
Tekniskt stöd	24	127	
Odlings-/gödslingsplaner	170	521	
Baspaket, trädgård	49		
Feromonpaket	91		
ERFA-grupper	5		32
Fältbesök	173		
Rådgivningstimmar i fält		216	
Sålda timmar övrigt		52	
Utfodringsplaner	53		
Kor i kontroll	1436		
Antal besättningar i kokontroll	42		
Kor per besättning, kokontroll	34,2		
Antal semineringar	3726		
Antal 1:a insemineringar	1953		
Antal ins kvigor	984		
Antal ins kor	2742		
Test av mjölkmetare, antal	97		
Studieresor	6		45
Kurser	16		209
Summa timmar:		1579	

Rådgivningstimmar i fält är något högre än redovisat ovan pga. att under året har vissa timmar ingått i trädgårdsrådgivningens baspaket.

Ålands Landsbygdscentrum

22150 Jomala

Telefax (018) 329 801

Internet: www.landsbygd.ax/hushallningssallskapet

E-post: *fornamn.efternamn@landsbygd.ax*

Ordförande

Bo-Erik Sandell, 0457 313 44 52

VD

Agronom **Hans Knutsson**

tel: (018) 329 646, 0457 526 7071

Ekologisk rådgivning

Agronom **Soile Wartainen**

tel: (018) 329 802, 0457 526 7302

Ekonomirådgivning

Agrolog **Tina Bäckman-Hägglund**

tel: (018) 329 648, 0457 342 7178

Husdjursrådgivning

Agronom **Kerstin Lundberg**

tel: (018) 329 644, 0457 526 7304

Mjölkgårdsrådgivning

Agronom **Tina Danielsson**

tel: (018) 329 680, 0457 342 1040

Trädgårdsrådgivning

Hortonom **Pernilla Gabrielsson, tjl**

tel: (018) 329 647, 0457 382 3070

Växtodlingsrådgivning

Agrolog **Joachim Regårdh**

tel: (018) 329 643, 0457 526 7303

Seminör

Åsa Mattsson, 31646 (seminanmälan)

Seminör

Henrik Nylund, 31646 (seminanmälan)